

naša komuna

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

Leto IV.

Ljubljana, marec 1964

Številka 3

Načrtovanja

Kot vselej doslej velja tudi v letošnjem družbenem načrtu industriji posebna skrb. Vse kaže, da bodo letos večje investicije, ki bodo namenjene za številne novogradnje in rekonstrukcije. Seveda pa ob tem naše gospodarske organizacije niso pozabile na povečano storilnost in odkrivanje notranjih rezerv, ki jim bodo prav tako posvetile vsa prizadevanja. Skratka — letošnje leto bo steklo pod geslom: „Leto produktivnosti“.

Poglejmo, kaj predvidevajo v svojih proizvodnih načrtih, ki govorijo med drugim tudi o številnih prizadevanjih in naporih za izboljšanje proizvodnje in kvalitete proizvodov, nedvomno pa še o večji rasti proizvodnje nasploh, nekatera naša podjetja. Kovinska industrija na Igu, ki se ukvarja predvsem s kovinsko embalažo in galanterijo, bo letos povečala izvoz svojih izdelkov kar za 50 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Podjetje že zdaj gradi novo proizvodno halo, kjer bo urejena proizvodnja težke embalaže. Dograjuje pa tudi sanitarno-higienske prostore in obrat družbene prehrane, ki so ga na Igu že dolgo pogrešali.

Spomladi bodo v Tovarni vijakov izročili svojemu namenu novo proizvodno halo, podjetje pa je v letošnjem letu namenilo 78 milijonov dinarjev investicijskim sredstvom, od tega 48 milijonov dinarjev za gradnjo, vsa ostala sredstva pa bodo namenjena za opremo in nekatere ostale potrebe.

V „Iliriji“ bodo modernizirali kotlarno, tehnične delavnice, uredili bodo gasilske lope in garaže. In kar je ob tem še toliko pomembnejše, za družbeni standard bo namenjenih 9 milijonov dinarjev, ki jih bodo porabili za gradnjo stanovanj in ureditev obrata družbene prehrane.

Poglejmo še dalje. Ljubljanske opekarne bodo preusmerile svojo proizvodnjo na kurjene peči z mazutom, „Utensilia“ pa že gradi na Brdu svoje nove delovne prostore.

Ob Tomažičevi ulici naj bi pa zrasla nova „Žičnica“, Lesni kombinat pa snuje načrte za gradnjo osrednjega lesno predelovalnega kombinata v Skofljici.

Tudi v Tobačni tovarni ne zaostajajo. Skrb za kvalitetnejše delo ob nagrajevanju po kakovosti opravljenega dela bo v letošnjem letu v tem našem delovnem kolektivu vsekakor prva in še toliko pomembnejša novost.

Vse kaže, da se bodo že prve napovedi uresničile, saj stremijo vsi le k enemu cilju — z večjimi investicijskimi vlaganji k povečani proizvodnji, storilnosti in vse večji skrbi za našega delovnega človeka.

Za vse večjo vlogo družbenih centrov krajevnih skupnosti

- Letošnja konferenca Občinskega komiteja Zveze mladine v naši občini je dala
- precej poudarka problemu kulture in rekreacije. Dejstvo je, da smo vsa leta po
- vojni prvenstveno skrbeli za dvig industrijske moči države in da smo vlaganje sred-
- stev in prizadevanj v duhovno rekreacijo nekoliko zanemarjali.

Nekdanje prosvetne dvorane so večji del dobile platno in projektor in v njih dandanes trikrat tedensko vrtijo filme, in to je obenem tudi edina še kolikor toliko neposredna „kapljica“ kulture. Res so tu že dokaj močno razširjena telekomunikacijska sredstva, časopisi, revije, vendar je ta stik že preveč posreden, preveč prepuščen izbiri posameznika, njegovemu osebnemu interesu in prizadevanju za svoj lastni duhovni razvoj. Takšna prizadevanja je treba v občani pravzaprav šele vzbuditi in zato so potrebne bolj posredne oblike kulturnega doživljanja. Nekdanje dvorane z amaterskimi dramskimi skupinami, ki le malokdaj

lahko naštudirajo kako delo tako, da bi vzbudilo napredek v doživljanju poslušalcev (v neredkih primerih pogrevajo stara, napol nabožna dramska dela), ne opravičujejo programov nekaterih kulturnih organizacij, ki začrtujejo v svojem programu likovno, filmsko, dramatsko in literarno vzgojo. Stare, največkrat zatohle, že razpadle dvorane, ne morejo več biti hram tako pestre kulturne dejavnosti, ki zahteva tudi modernejše načine sodobnega komuniciranja.

Pred nekaj leti se je pojavil koncept klubov — moderno opremljenih prostorov s televizorji, episkopom, diaskopom in ostalimi

modernimi pripomočki. Klubski program bi morale prispevati vse družbenopolitične organizacije. V klubih naj bi potekalo tudi zabavno življenje. V naši občini še ne poznamo kluba, ki bi opravičil ta namen. Delo v novih prostorih je popolnoma zamrlo, ali pa je postalo brezplodno životarjenje.

Klubi brez življenjskega posluha

Klube so kampanjsko ustanavljali, še preden je kdo postavil vprašanje vsebine. Vodstev v mnogih primerih sploh ni bilo, sicer pa jim niso bile jasne niti osnove klubskega življenja, vsebina, programiranje, kadrovanje.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predsednik ZIS Petar Stambolić obiskal Zavod za avtomatizacijo

Med svojim obiskom v naši republici si je predsednik Zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić v spremstvu najvišjih predstavnikov našega družbenega in političnega življenja — sekretarja CK ZKS Miha Marinka, predsednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Viktorja Avblja, podpredsednika izvršnega sveta Janka Smoleta in predsednika republiške gospodarske zbornice Rika Jermana, ogledal 29. februarja tudi Zavod za avtomatizacijo v Ljubljani. Visoki gostje so se med svojim obiskom in ogledovanju raziskovalno razvojnih oddelkov še posebej zanimali za nekatere novejšje izdelke zavoda. Med njimi so si s posebnim zanimanjem ogledali digitalne računalnike, ki jih bodo v zavodu izdelali že do konca leta, z njimi pa je mogoče v nič krajšem času kot v eni sami sekundi napraviti tudi do 70 najrazličnejših matematičnih, raziskovalnih, bančnih in knjigovodskih računskih operacij. Ob koncu so predsednika ZIS Petra Stambolića seznanili še z notranjo organizacijsko ureditvijo v zavodu ter o oblikah razvojno raziskovalne dejavnosti in možnostih za načrtno avtomatizacijo proizvodnih postopkov, ki dajejo temu našemu raziskovalnemu zavodu še toliko pomembnejše obelžje.

Ste že slišali?

• V poročilu o kulturnoprosvetni in telesnovzgojni dejavnosti za lansko leto med drugim piše:

„Svet za kulturo, prosveto in telesno vzgojo bo skrbel, da bodo v bodoče tesneje povezana prizadevanja posameznih društev, družbenopolitičnih organizacij ter ostalih organov na področju telesne kulture. Posebno pozornost pa bo posvetil delu občinske zveze za telesno vzgojo, ki naj bo neposredni iniciator in koordinator telesnovzgojne dejavnosti pri čim širši pomoči in podpori društvom.“

Vse lepo in prav. In kaj neki je storil pri tem svet za kulturo, prosveto in telesno vzgojo? Kako moremo sploh govoriti o povezavi posameznih društev in družbenih organizacij? Kje smo lahko lani videli ta prizadevanja? In ali je občinska zveza za telesno vzgojo bila iniciator in koordinator telesnovzgojne dejavnosti v občini? Kje tiči vzrok, da smo v nekaj letih izgubili nekdanjo vzorna partizanska društva, med njimi tudi v Podpeči in v Velikih Laščah? Izgubili smo še nekdanji odlični nogometni kolektiv Odred-Krima.

Navsezadnje: kje smo lani videli spodbudno in prizadevno delo občinske zveze za telesno vzgojo in kje bi lahko videli njene uspehe in prizadevanja pri pestrejši dejavnosti na področju telesne kulture v občini nasploh?

Čutimo se odgovorni za reševanje problemov komune

V drugi polovici februarja je občinski komite Zveze mladine sklical plenum o vprašanih družbenega načrta občine za letošnje leto. Kako naj se čudimo, če se naši problemi, ki so obenem problemi komune, ne rešujejo tako, kot bi bilo to potrebno. Saj zaenkrat z njimi še ni seznanjena širša javnost. Zavedamo se, da ni sredstev, toda mogoče bi bili lahko bolj elastični, če bi upoštevali potrebe že na samem začetku planiranja in ne takrat, ko že sprejemamo družbeni načrt, ko je načrt že sprejet. Zelo pereč problem je v občini tudi kadrovska politika s posebnim poudarkom na štipendiranju. Vprašanje pa je tudi, kako zagotoviti mladim samska stanovanja. Čeprav je predvidena gradnja 200 stanovanj, ni nikjer omenjenih samskih stanovanj.

DELAVSKA UNIVERZA VIČ-RUDNIK PREDVAJA V MESECU APRILU naslednje filme:

- 4. in 5. aprila — italijanski film:
BILA JE NOČ V RIMU
- 11. in 12. aprila — jugoslovanski film:
DESANT NA DRVAR
- 18. in 19. aprila — ameriški barvni film:
DAJ DA SE LJUBIMO
- 25. in 26. aprila — italijanski film:
IZZIVANJE

Združeni kmetijski zadrugi Igu in Preserje

Oba zbora občinske skupščine sta na svoji predzadnji seji sprejela med drugim tudi sklep o združitvi kmetijske zadruge Preserje s kmetijsko zadruzo „Mokerc“ na Igu pri Ljubljani.

PISMA UREDNIŠTVU

IZHOD ZA SILO

Na sestanku odbornikov vseh množičnih organizacij v Rožni dolini je razprava stekla tudi o urbanističnem zazidalnem načrtu tega našega mestnega predela ter o občinskem statutu in statutu mesta Ljubljane. Najprej pogledajmo vse, o čemer so govorili ob zazidalnem načrtu za Rožno dolino.

Ze večkrat so občani na zborih volivcev spregovorili o svojem urbanističnem načrtu, vendar najboljših rešitev ni bilo moč najti. Vprašanje je, ali je urbanistični načrt sploh ekonomsko utemeljen. Pri tem upoštevajmo večje rušenje stanovanjskih hiš, predvsem za novo šolo in zelenico, kjer naj bi bili trije stolpiči, v zaokroženi celoti pa bi ta predel predstavljal sčasoma tudi središče Rožne doline, vendar bi zanj morali podreti okrog 30 starih hiš v vrednosti najmanj 800 milijonov dinarjev in ostalih hiš, vrednost vsega tega pa znaša okrog 500 milijonov dinarjev.

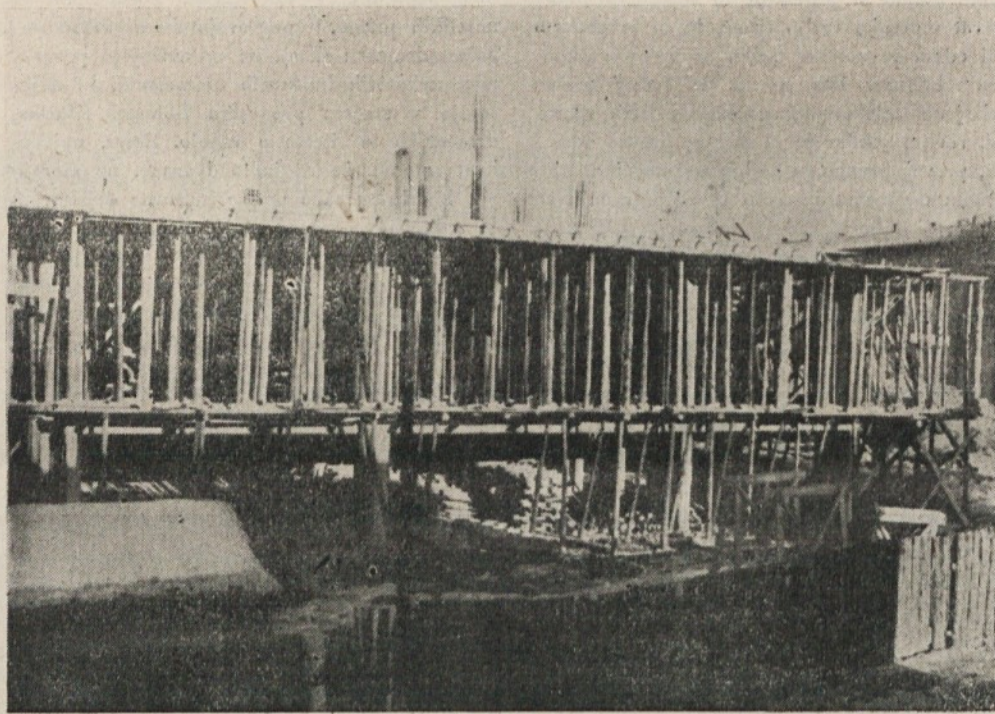
Pri Gozdarski fakulteti med cestama X. in XV., na nekdanjem Agnoletovem travniku, je še dovolj prostora za novo šolo. Ob njej pa

bi bilo lahko tudi otroško igrišče. Seveda je upravičena zahteva volivcev, da bi šola stala prav na tem prostoru. Atrijske hiše bi bilo treba v načrtu razredčiti, vendar pa ima načrt vse premalo komunikacij. Večna pot naj bi bila sprehajališče, kjer bi uredili tudi lipov nasad in pri tem seveda upoštevali široke možnosti za rekreacijo Rožnodolcev in vseh tistih Ljubljančanov, ki jih pot nemalokrat zanese pod Rožnik. Studentsko naselje bi povezali v splošno komunikacijsko omrežje, seveda pa bi bilo treba upoštevati kot povsod drugod, kar o tem zgovorno pričajo že izkušnje nekaterih evropskih držav, tudi zelenice na bližnjih mestnih področjih.

Predlogov bi bilo še več, vendar pa že prve izkušnje kažejo, da bo treba izbrati tak zazidalni načrt, ki bo v enoviti celoti zajel vse področje in ga vsaj na nekaterih predelih pustil neokrnjeno, pač tako, kot je.

Sedanji izhod pa je pravzaprav le za prvo silo.

F. Kelvišar

Ob Lepem potu v Ljubljani že raste novo poslopje fakultete za gradbeništvo, geodezijo in arhitekturo

Prispevek gospodarskih organizacij za šolstvo

Na predlog zbora volivcev prosvetnih delavcev je občinska skupščina sprejela sklep, da posreduje vsem našim gospodarskim organizacijam priporočilo, da od sredstev, namenjenih za strokovno šolstvo in za dvig strokovnih kadrov, ki gredo v breme materialnih izdatkov, vložijo 1% celotnih osebnih dohodkov v občinski družbeni sklad za šolstvo in financiranje strokovnega šolstva.

Nova poslovna enola veletrgovina „Mercator“

Na predlog sveta za blagovni promet, turizem in gostinstvo je občinska skupščina sprejela sklep o združitvi splošnega trgovskega podjetja Metlika z veletrgovino „Mercator“. Pred tem sta delavska sveta obeh podjetij že obravnavala poslovno in finančno analizo o gospodarski upravičenosti združitve in ugotovila, da so zanjo prav vsi pogoji.

Tako bo po združitvi z veletrgovino „Mercator“, splošno trgovsko podjetje Metlika postalo poslovna enota s samostojnim obračunom, lastnim žiro računom in z organi samoupravljanja v okviru poslovne enote.

Imenovanja

- Za direktorja kmetijskega posestva Barje so na eni izmed zadnjih sej občinske skupščine imenovali Franca Martina.
- Na mesto dosedanjega direktorja kmetijske zadruge „Mokerc“ na Igu Antona Gruma, ki je odšel na študij, so imenovali Marijana Viranta, dosedanjega vodjo komercialne službe iške kmetijske zadruge.
- Podjetje „Varnost“ bo odslej dalje vodil Franc Habjan, diplomant Višje upravne šole v Ljubljani.
- Za novega direktorja komunalnega podjetja na Viču so s sklepom obeh zborov občinske skupščine imenovali inž. Viktorja Zumerja.

Otvoritev nove mlekarne

Konec tega meseca bodo „Ljubljanske mlekarne“ odprle na Trgu mladinskih delovnih brigad 11, novo, sodobno urejeno mlekarino. V njej bo gospodinjnam na voljo tudi bogata izbira najrazličnejših mlečnih izdelkov.

Tako bomo poleg že urejene prodajalne trgovskega podjetja „Mercator“ dobili še novo mlekarino, ki jo bo zgradilo in opremilo podjetje „Ljubljanske mlekarne“.

Jubilejna slovesnost

Dne 4. marca je preteklo že petnajst let, odkar je iz skromnih začetkov zrastle eno naših največjih veletrgovskih podjetij v državi — ljubljanski „Mercator“. Svečane seje centralnega delavskega sveta sta se razen predstavnikov našega družbenega, političnega in gospodarskega življenja, udeležila tudi predsednik občinske skupščine inž. Slavko Jakofčič in sekretar občinskega komiteja ZKS Janko Kušar. Podjetje, ki je ob svojem začetku zaposlovalo 38 uslužbencev, je v petnajstih letih doseglo zavidljive uspehe, ki zaslužijo s prizadevanji celotnega delovnega kolektiva tega našega največjega trgovskega podjetja najvišje priznanje. Tako je samo lani „Mercator“ združeval v svoji sredi že nič manj kot 1300 uslužbencev in delavcev, vrednost celotnega prometa pa je v tem času narasla že na okrog 19 milijard dinarjev. Se podatek, ki govori o vedno večji trgovski in maloprodajni mreži podjetja „Mercator“ ima zdaj že 242 prodajaln, od tega 12 samopostrežnih trgovin.

- Naj ob koncu izrečemo še skromno zahvalo vsem tistim, ki jih veže z „Mercatorjem“ njihovo petnajstletno delo in prizadevanja. Med njimi so: Jana Fučina, Dragica Derglin, Marija Hvala in Ančka Boje.

Zlata medalja ljubljski „Žičnici“

Na mednarodnem lesnem sejmu v Leipzigu je dobil valjni polirni stroj ljubljanske „Žičnice“ najvišje priznanje — zlato medaljo. Se posebno pohvalo pa je na tem sejmu prejela „Žičnica“ tudi za svoj stroj KARUSEL.

K visokim mednarodnim priznanjem naj veljajo temu nadvse prizadernemu delovnemu kolektivu, naše prisrčne čestitke!

Zvrstile so se statutarne tribune

Za uvodnim posvetom občinskega političnega aktiva so se v drugi polovici prejšnjega meseca in v začetku marca zvrstile statutarne tribune z aktualnim obravnavanjem problemov vzgoje in varstva otrok, o odnosih med komuno in gospodarskimi organizacijami, vprašanih vzgoje in izobraževanja, družbenega nadzora in javnosti dela občinskih organov in organizacij, o problemih zdravstva in socialnega varstva, kmetijstva, urbanistične in komunalne ter stanovanjske izgradnje.

O tribunah bomo podrobneje poročali v prihodnjih številkah našega lista.

Novi delovni prostori v „Žimnici“

Ob dnevu žena — 8. marcu — je kolektiv podjetja „Žimnica“ imel kar dvojno slavlje. Delovni kolektiv tega našega obrtnega podjetja je združil 7. marca popoldne kar dvojno slavlje. Ker je v podjetju zaposleno največ žena, so praznovali v prijetnem vzdušju praznik dneva žena, ki so mu pridružili še eno slavlje — otvoritev novih delovnih prostorov, ki nudijo sedaj, razširjeni in svetli, veliko boljše in zdrave delovne pogoje vsemu kolektivu.

Slavlja, na katerem je govoril o razvojni poti kolektiva „Žimnica“, direktor podjetja France Savene, se je udeležil poleg številnih članov podjetja tudi predsednik Sveta za obrt in komunalno okrajne gospodarske zbornice Janez Rigler.

STATUTARNA TRIBUNA

Vzgoja in varstvo otrok v korak z ostalim družbenim razvojem

Uvodna statutarne tribune o problemih vzgoje in varstva otrok, pravzaprav tribuna, ki naj bi z odkrito besedo odkrila vse, kar smo že storili in kar nas še čaka na tem nad vse pomembnem družbenem področju, je v vsakem pogledu dosegla svoj namen. Spregovorila je o vseh tistih drobnih, a tako zelo značilnih in pomembnih, večkrat tudi težkih problemih, ki terjajo nujno rešitev in skrb vseh naših družbenopolitičnih organizacij.

Povrnimo se k razpravi na tej tribuni, ki so se je udeležile med drugimi tudi Pepca Oprešnikova, predsednica Konference za družbeno aktivnost žensk, Anica List, Danica Ilnikar, Anica Zavec, Mira Simon in dr. Ruža Šegedin, predsednica socialno-zdravstvenega zbora skupščine SR Slovenije.

Pepca Oprešnik:

„VZGOJNOVARSTVENE USTANOVE — PREVENTIVNA SLUŽBA“

„Lahko trdimo, da so vzgojnovarstvene ustanove preventivna služba, ki vzgaja bodoče upravljalce. Vprašajmo se le, kaj je ceneje, da bi organizirano vključili vse tiste otroke v vzgojnovarstvene ustanove, ki so prepuščeni cesti ali slabemu zasilnemu varstvu in plačuje družba zanje visoke dajatve. Samo lani je plačala naša občinska skupščina prek službe socialnega skrbstva za 62 otrok-prestopnikov nič manj kot 21 milijonov dinarjev ali nekaj

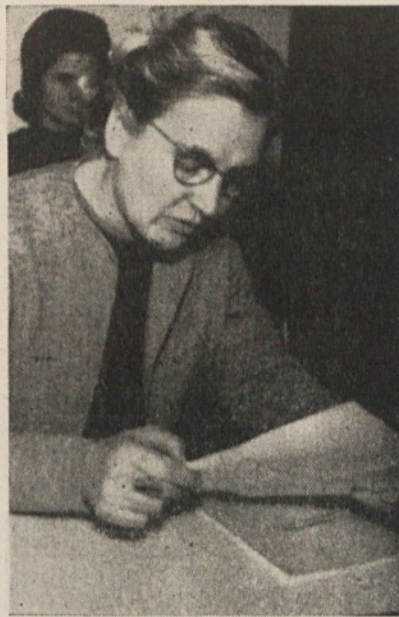
več kot 28.000 dinarjev na enega prestopnika. Verjetno bi bile te številke še precej večje, saj vemo, da je še mnogo vzgojno zanemarnih otrok, ki bi morali najti svoje zatočišče v vzgojnovarstvenih ustanovah. Seveda se lahko ob vsem tem vprašamo, koliko otrok bi lahko imeli za ta denar v naših vzgojnovarstvenih ustanovah in kakšno pomoč bi jim lahko nudili ves ta čas. Ob vseh problemih našega vzgojnega varstva otrok ne bi bilo potrebno misliti le na to, da bomo vsa vprašanja lahko reševali s sredstvi iz našega občinskega proračuna. Gre za več — predvsem za medmestno sodelovanje pri reševanju vseh teh problemov, ki pač ne morejo bremeniti le eno občino, temveč so skrb in naloga vseh ljubljanskih občin. Ceste res ne bi smele biti meje za reševanje tako pomembnih vprašanj, ki imajo mnogokrat kar dolgotrajne posledice.“

Anica List:

„KORENITE SPREMEMBE VZGOJNEGA DELA“

„Ko smo načrtovali naš 7-letni perspektivni plan razvoja otroškega varstva v občini, je bila zanimiva primerjava, kaj smo dosegli

v minulih sedmih letih. Čeprav s sedanjim stanjem ne moremo biti zadovoljni, je res, da je število varovancev nenehno raslo in je danes v oskrbi kar 466 otrok ali petkrat več kot pred sedmimi leti. Nastale so tudi spremembe v organizaciji dela in uslugah naših vzgojnovarstvenih ustanov kot stalna posledica prilagajanja in upoštevanja potreb okolja. Tako naši vrtci niso več samo predšolski, temveč so tudi

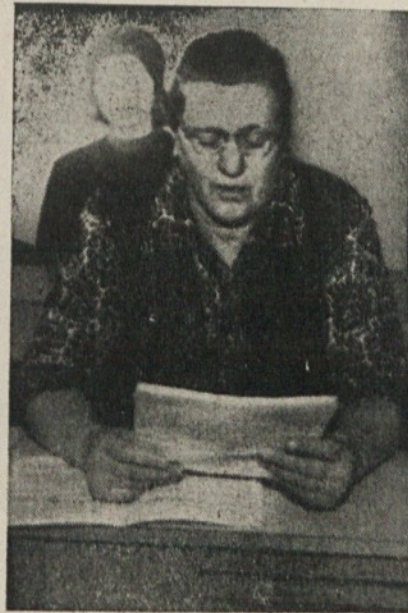

vzgojnovarstveni zavodi, ki vključujejo dojenčke in otroke do 15. leta starosti. Razumljivo je, da je bila ob tem potrebna korenita sprememba vzgojnega dela zaradi novih oblik varstva. Dejstvo pa je, da smo še vedno premalo storili za varstvo dojenčkov in je potreba po takšnih oddelkih iz dneva v dan večja. Odločno premajhne so tudi zmogljivosti za šolske otroke, saj jih je od 6000 v varstvu le 150. Kakšne so nekatere oblike varstva? Ena od teh je združevanje otrok na igriščih. Vendar pa vse do danes teh oblik nismo mogli razviti, ker vemo, da so vse naše vzgojnovarstvene ustanove preobremenjene že pri svojem delu.“

Danica Ilnikar:

„OD KADROVANJA DO USPOSABLJANJA“

„Kadrovska zasedba je v naši občini zadovoljiva. Precej je dobrih strokovnih moči in če upoštevamo, da je med 29 vzgojiteljicami, kolikor jih imamo ta čas v občini, kar veliko takšnih, ki imajo srednjo ali pa celo višjo

vendar imajo po dolgoletnih izkušnjah pri vzgojnem delu že toliko strokovnega znanja, da ni čutiti te vrzeli.“

Anica Zavec:

„LETOVANJE OTROK KOT USPEŠNA OBLIKA VARSTVA IN VZGOJE“

„Uspešna oblika varstva in vzgoje otrok med počitnicami so nedvomno letovanja ob morju ali v planinah. Tako je pred tremi leti letovalo iz naše občine 562 pionirjev, leta 1962 že 656 otrok, lani pa 603 pionirji. Vsi ti podatki pa zajemajo le dve mladinski letovišči — v Rovinju in Logu pod Mangartom. Zanimanje za letovanja ob morju je vsako leto večje, vendar pa ob tem upada zanimanje za letovanja v gorah. Občinska skupščina bo morala zagotoviti sredstva za investicije in opremo svojih otroških letovišč v svojem proračunu ali v ustreznih družbenih skladih, obenem s sredstvi za pomoč socialno šibkim otrokom, ki ne zmorejo vsakoletne oskrbovalnine.“

Mira Simon:

„V MESTNEM LOGU SMO NA NAJSLABSEM“

„Vsi se borimo s problemi. Teh pa ne manjka tudi pri nas. Prav gotovo je naša vzgojnovarstvena ustanova v Mestnem logu na najslabšem, saj nimamo marsičesa, kar bi potrebovali in želeli. Otroci nimajo primerne igralnega prostora, saj je le nekaj korakov oddaljen potok, v njem pa pijavke, ki so ne-

varna zabava za otroke. Manjka nam tudi prostorov, da bi razvili vse oblike vzgojnega dela. Prostorji so vlažni in kje naj najdejo otroci prostor za zdravo razvedrilo? In še to. V bližini je ljubljansko smetišče, poleti pa drvijo po bližnji cesti „smetnjaki“, ki so vsakdanja nadloga pri našem delu. Najti bo treba izhod iz te stiske, čeprav smo kljub temu dosegli že lepe uspehe.“

Naše vzgojnovarstvene ustanove

V občini imamo do danes kar sedem vzgojnovarstvenih ustanov: v Trnovem, v Rožni dolini, na Barju, na Bičevju, v Velikih Laščah, v Koleziji ter na terenu „Malči Beličeve“.

ALI ŽE VESTE DA...

... bo imel novi otroški center ob Tržaški cesti še slaščičarno z manjšo kavarno in bifejem, samopostrežno trgovino, brivski in česalni salon, prodajalno plastičnih mas in cvetličarno.

... na Rudniku še danes nimajo javne telefonske govornice. Verjetno ne bi bilo napak, če bi se kdo le enkrat spomnil nanjo!

... smo lani popravili Skrabčevo in Groharjevo ter del Dobrilove ceste pa Krakovski nasip, ki so dobili prijetnejšo, asfaltno prevleko.

... bomo letos začeli z gradnjo ceste od Roba do Zapotoka.

... bodo tudi v letošnjem letu nadaljevali z regulacijo in čiščenjem Gradaščice.

... je bilo iz sredstev gozdnega sklada v letu 1963 porabljenih za pogozdovanje 10 milijonov dinarjev, za nego varstva in urejanje gozdov nič manj kot 13 milijonov dinarjev, medtem ko je bilo iz gozdnega sklada za vzdrževanje gozdnih komunikacij vloženi 17 milijonov dinarjev.

... so lani naša kulturno-umetniška in prosvetna društva uprizorila 16 dramskih del, okrog 100 predstav pa si je ogledalo blizu 20.000 ljubiteljev dramske umetnosti. Vsekakor lep uspeh!

... imamo v naši občini deset klubov, ki pa še vedno nimajo primernih delovnih programov. Delo je tako več ali manj prepuščeno trenutno najboljšim rešitvam, ki pa vseeno ne kažejo posebnih uspehov. Klubskemu življenju bo torej treba dati širšo, zanimivejšo in aktualnejšo družbeno osnovo.

Nekaj drobnih

Vsako leto opravi naša zdravstvena služba okrog 400.000 zdravstvenih storitev, od splošnih do specialističnih pregledov, rentgenskih in laboratorijskih storitev, pregledov v dispanzerjih in posvetovalnicah, obiskov na domovih in tako naprej. K uspešnejši zdravstveni službi, ki jo beležimo pri nas vsa zadnja leta, je v marsičem prispeval zdravstveni dom na Viču, ki je uspešno razvil preventivno delo na terenu in v delovnih organizacijah. Zdravstveni dom je organiziral tudi posebno industrijsko preventivno za vse večje gospodarske organizacije, seveda pa ne bi bilo napak ob pogojih, ki zahtevajo možnosti za večjo in skrbnejšo zdravstveno preventivno, poskrbeti za industrijsko preventivno tudi v nekaterih ostalih naših delovnih organizacijah.

Rakitna je določena za vplivno turistično območje. K temu je verjetno prispevala njena izredno lepa naravna lega z velikimi možnostmi za razvoj rekreacijskega turizma. Ze zdaj nudi ta kraj vedno večje možnosti za razvoj turizma, saj je iz leta v leto večje zanimanje za gradnjo počitniških hišic in weekend naselij. Med prizadevnimi načrtovanji naj to pot omejnimo gradnjo žičnice-vlečnice, novega hotela z rastavracijo in umetnega jezera, ki bi odprli Rakitni „okno v naš turistični svet“.

Za gradnjo nove glasbene šole na Viču, ki praznuje letos pomemben jubilej svojega dela — 15-letnico obstoja, bo, kot kaže, namenjenih 60 milijonov dinarjev. Poslopje nove glasbene šole naj bi stalo ob Jamovi ulici v Ljubljani.

Vse kaže, da bomo letos končno le uredili vprašanje vzgojnovarstvenih ustanov na Rudniku in ob Tržaški cesti v Ljubljani. Za gradnjo in opremo prostorov bo iz sklada za negospodarske investicije na voljo 12 milijonov dinarjev.

Ne pozabite tovariši!

Ob prazniku žena, 8. marca, smo povabili v naše uredništvo na kratek razgovor staro partizansko mamico, dolgoletno aktivistko in nosilko spomenice 1941 — PAVLO CENTO iz Plešivice.

• Od kdaj delate kot aktivistka?

Ze pred vojno sem bila član društva kmečkih fantov in deklet. Med NOV sem delala na sektorju Golo—Škrilje, bila sem

vso srečo Italijani niso delali preiskav, tako da se je vse srečno izteklo.

Zelo rada se spominjam mitinga iz leta 1943. Takrat je namreč sekretar komiteja Mitja Škraba predlagal, da bi govorila v imenu žena. To je bila zame velika čast, saj sem takrat prvič spregovorila pred tako širokim krogom zbranih poslušalcev.

Omeniti moram še dogodek, ki nas je vse zelo prizadel. Dne 4. januarja 1944 smo bili v Skrilji. Bila sem dežurna. Nenadoma sem zaslišala bobnenje. Prilomila sem uho na zemljo in zazdelo se mi je, da prihaja iz smeri Ig—Škrilje. Opozorila sem tovariše, da so to verjetno Svabi. No, ni minilo pol ure, ko so jo Svabi res primahali. Naslednjega dne so Nemci napadli bolnico, odpeljali ljudi, eden pa se je na pragu sam ustrelil.

SREČANJA

član vaškega odbora OF, na rajonu sem bila član komiteja in članica AFZ okrožja Notranjsko—Ribnica.

• V katerih organizacijah še danes aktivno delate?

Se danes kljub svojim triinpetdesetim letom aktivno delam v šestih krajih. Sem v odboru ZB, predsednik KZ Dobrava, član odbora sklada za kmetijske zavarovance, v republiškem merilu sem član Zadrugne zveze in član sveta za izdajanje časopisa „Kmečki glas“.

• Pa vam nikoli ne zmanjka časa za izpolnjevanje vseh teh obveznosti?

Niti najmanj. Sedaj je vse v redu. Težave so bile le po vojni, ko sem morala aktivno delati v petnajstih krajih. Če ima človek le malo dobre volje, potem gre vse v redu.

• Naše bralce bi gotovo zanimalo nekaj najrazburljivejših dogodkov iz časa NOV, ko ste delali kot aktivistka na terenu. Jih lahko nekaj naštejete?

Usodno zame in za mojega moža bi lahko bilo leto 1941. Devet naših fantov se je veselilo v gostilni na Golem, ko je v gostilno prihrumelo kakih štirideset Italijanov. Najprej je prišlo do prepira, nato pa do pretepa. Kljub veliki premoči so jo Italijani „pobrisali“. Toda s tem so se težave šele začele. Cela vas je trepetala v strahu — kaj bo? S tem, da so nekaj fantov zaprli, so sovraštvo samo podvojili. Kar na lepem pa jo moj mož primaha s puško na rami po cesti. Vse bi bilo v redu, ko z nasprotne strani ne bi korakala v vas četa Italijanov. Zadnji trenutek sem skočila k možu, ga opozorila pred Italijani in zbežala v hišo. Na

• Kje ste dočakali svobodo?

Bila sem ravno v Čabru, ko sem zvedela za osvoboditev. 9. maja ob deseti uri pa sem bila že v Ljubljani. Pripravili so nam lep sprejem in nekatere ženske med gledalci so vzdihovale: „Blagor jim, ker so bile partizanke!“ Bila sem prav jezna, ko sem to slišala, kajti pred letom dni tega nobena ni rekla.

• Vaše želje?

Moja največja želja je, da bi enkrat končno uredili linijo za borce in da bi naša mladina šla tisto pot, ki smo jo začrtali.

Saša Petelin

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za vse večjo vlogo družbenih centrov krajevnih skupnosti

Po nekaj neobiskanih prireditvah je bilo vodstvo mnenja, da se prebivalci ne zanimajo za klubsko življenje in tako je klub prenehal delati.

Ustanovitelji kluba se niso zavedali, da je vodstvo kluba odgovorno delo, ki zahteva človeka in bi se morali zato pomeniti o vsaj malenkostni stimulaciji le-tega.

Skrb za kulturno dejavnost so kratkomalo prevzeli na posamezno organizacijo, v največ primerih na Zvezo Svobod, klub pa bi moral biti nujna dolžnost vseh društveno-političnih organizacij.

Mišljenje, da je televizijski sprejemnik tudi vsebina kluba, je klub že v naprej obsidilo na propad.

Neuspeh je pripeljal do razpravljanj, ali je klub potreben ali ne, ali je to res najboljša oblika kulturno-politično-ideološkega zabavnega življenja v krajevni skupnosti. Nihče ni začutil potrebe po analizi uspehov oziroma neuspehov in po načrtnejšem delu s klubsko problematiko.

Od klubov do družbenih centrov

Končane konference v aktivih in konferenca občinske organizacije so zahtevale premik na tem področju in pokazale vse večjo potrebo po poglobljeni analizi in po razširitvi klubskih oblik dela. Ker izraz klub zelo nedoločno in celo enostransko zajema pravo vsebino in namen ter zavede celo na nekatere napačne predstave o klubarstvu, se je pojavil izraz — družbeni center. Vsaka krajevna skupnost naj bi imela družbeni center, namenjen politično-ideološki, kulturni vzgoji in splošnemu izobraževanju občanov v tej krajevni skupnosti. Ti društveni centri naj bi adaptirali že obstoječe dvorane oziroma prostore. Analiza je pokazala, da je teh prostorov dovolj, da pa so napolnjeni z različnimi polizdelki in uskladiščenim materialom ali pa so celo prazni.

Ob gradnji novih naselij pa bo nujno planirati v urbanističnem načrtu tudi poslopje družbenega centra. Družbeni center mora biti moderno perspektivno opremljen. Vsaka nenačrtna adaptacija oziroma gradnja bi pomenila le izgubo družbenih sredstev. Pred otvoritvijo takšnega centra mora biti vodstvo že prekaljeno v zato pripravljenih seminarjih. Za izvajanje tako kompleksnega programa, kot ga zajema družbeni center, bo moral biti kdo iz vodstva profesionalce. Vodstvo bo moralo imeti dolgoročen program in točen vsebinski program vsaj za mesec dni vnaprej.

Ob ustanavljanju klubov smo ugotovili, da so bili klubi prve dni po otvoritvi polni že zaradi novih modernih prostorov, ker pa v nobenem primeru ni bilo poskrbljeno istočasno tudi za vsebino, je obisk polagoma popolnoma upadel. Ob prvi klubski prireditvi, nekaj tednov po otvoritvi je bila udeležba porazna. Po nekaj slabo obiskanih prireditvah so prireditelji navadno obupali in tožili o nerazumevanju. Eno ali dvomesečno trdo delo na kvalitetnih prireditvah v družbenih centrih bo zagotovilo množičnost.

Za pestro, zanimivo in aktualno vsebino

Kot je bilo že omenjeno, je program v družbenem centru delo vseh društvenopolitičnih organizacij. V družbenih centrih naj se občani zabavajo, mladina pa pleše. Tu naj mlade ob predavanjih „šola za življenje“ poučijo o spolni in moralni vzgoji, bontonu. V družbenih centrih bodo psihologi pomagali reševati starejšem otroku, izobrazbe, poklicne izbire otrok. Sportniki bodo navduševali mladino za prepotrebno rekreacijo. Ob kvalitetnih predavanjih bodo občani spoznavali svet in domovino, planine, floro in favno.

Kmetovalci bodo tu zvedeli iz filmov in predavanj marsikaj o modernem socialističnem kmetijstvu. Tu naj razpravljajo o problemu arondacije. Sčasoma bodo tudi razprave o zunanjih politiki in ostalih svetovnih problemih pritegnile obiskovalce. V prostorih družbenega centra se bodo občani preko zbora občanov posluževali po ustavi zagotovljenih pravic o soodločanju in samoupravljanju.

Ne le delavci določenega podjetja, vsi občani v krajevnih skupnostih bodo v družbenem centru zvedeli in razpravljali o problematiki gospodarske organizacije. V prostorih družbenega centra bodo reševali problem izkoriščanja prostega časa mladine, problem odhajanja mladine v mesta v primerih, ko imajo kmetijske organizacije interes, obdržati mladino in jo zainteresirati za poklic kmetovalca. V družbenih centrih bomo poskrbeli tudi za tehnično kulturo mladih.

Obstoj kvalitetnega družbenega centra bo v precejšnji meri odpravil problem delikventne mladine. Seveda pa bo nujno vsebino v posameznih družbenih centrih prilagajati potrebam in mentaliteti občanov v krajevnih skupnostih. Pri programiranju bo nujno upoštevati predhodne analize o željah oziroma interesih občanov. Začetni stik z občani mora biti zelo previden in mora zajemati takšne prireditve, ki bodo pritegnile obiskovalce. Tako težko nalogo, kot je vsebinsko ustanavljanje družbenih centrov, ne smemo več prepustiti stihiji posameznikov. Prvenstveno bodo potrebne trdne občinske organizacije oziroma skupine, ki bodo pomagale krajevnim skupnostim, organizirale seminarje za vodje družbenih centrov, poskrbele za kadrovanje, servis za določena predavanja in prireditve. Poskrbele bodo za načrtno rast družbenih centrov v komuni, delale analize in odpravljale napake — postale naj bi tudi študijski organ. Zvezo Svobod in prosvetnih društev kot le povezovalca društva, amaterskih skupin pa so že davno prerastle potrebe.

Od tod tudi razpravljanja o reorganiziranih občinskih telesih, kulturnih tribunah itd. Če je Zveza Svobod in prosvetnih društev do sedaj čutila površno potrebo po vodenju klubov, bo v družbenih centrih to njena prvenstvena in edina naloga, prav zaradi vse tiste množične kulture, ki bo lahko zaživela v teh centrih. Vodstvom družbenih centrov bodo občinska vodstva jasno določila, da mora biti vsebina delo vseh društvenopolitičnih organizacij. Povezava, programska koordinacija ter prganizacija v posameznih krajevnih skupnostih pa bo vsekakor delo vodstev posameznih družbenih centrov.

Kakšne naj bi bile oblike financiranja?

Proračuni občine, namenjeni kulturni dejavnosti, bodo pač nehali izginjati v žrela gnilih desk in pol podrtih odrov v starih prosvetnih dvoranah. Proračun, namenjen kulturi, bomo porabili za vsebino, za etično, za estetsko, za moralno obogatitev občanov. Obstoj družbenih centrov bo stvar večjih blagaj. Ker bo šlo tu za izobraževanje in doživljanje občanov — proizvajalcev, bodo delni finančni patronat prevzele tudi gospodarske organizacije. Ze ob pojavu klubov so se nekatere kmetijske organizacije ponudile same, da bodo opremile klubske prostore na svojih kmetijskih področjih.

Se je čas, da v statutih krajevnih skupnosti oziroma občin nakažemo skrb za perspektivni razvoj družbenih centrov. Z družbenimi centri morajo računati tudi sedemletni perspektivni plani. To poslednje pomeni tudi uradno priznanje teh osnovnih pogojev kulture, socialističnega oblikovanja občanov.

Jernej Repovš

V otroški ustanovi v Mestnem logu se borijo z mnogimi težavami, mednje pa sodi prav gotovo tudi premajhno otroško igrišče, ob katerem je nekaj sto korakov dlje še ljubljansko smetišče. Izhod za silo — prek „žive“ meje bodo letos uredili igrišče, ki bo lahko tako nudilo več zdravega razvedrila in sproščenosti.

Za socialno varstvo bi bila potrebna večja sredstva

Marsikateri problemi in naloge zdravstvene in socialnega varstva še vedno presegajo trenutne zmožnosti občine. Rešujemo jih lahko le v omejenem obsegu, čeprav je v zadnjem času občina vlagala ogromna sredstva za razširjenost in zboljšanje materialnih temeljev zdravstvenega in socialnega varstva. Dosedanja vlaganja so omogočila izredno velik razvoj, predvsem varstvenega zdravstva v občini. V socialno varstvo pa je zaradi omenjenih možnosti bilo do sedaj vloženih manj sredstev. Razpoložljiva sredstva so porabili predvsem za odpravljanje že nastalih socialnih problemov, v manjši meri pa za odpravljanje pogojev in vzrokov, ki povzročajo socialne probleme.

• Kakšno je pravzaprav stanje socialnega varstva v naši občini? Za mnenje smo vprašali šefa odseka za socialno varstvo pri občini Vič-Rudnik, Angeleto Kumšeto.

— Odsek za socialno varstvo se bori z velikimi težavami, ki jih vsaj zaenkrat še ne

lansko leto pa le 6,8%. Toda kljub vsemu daje občina ogromna sredstva za socialne datjave. Lani smo dobili 70 milijonov dinarjev, letos pa je predvidenih 72 do 75 milijonov dinarjev. To je mnogo več kot pa dajejo druge občine. Izjema je občina Center. 30% sredstev odseka za socialno varstvo gre za defektne otroke in za družbi škodljive otroke. 70% pa gre potem za vse ostale. Jasno je, da zaradi tega trpijo vsi drugi socialni podporniki. Že nekaj let je maksimalna socialna podpora 7000.— dinarjev. Ob vsesplošnem dvigu cen je to miloščina. Največji in najnujnejši problem, ki ga moramo čimprej rešiti, je dvig materialnih sredstev za povišanje socialnih podpor odraslim.

Socialno varstvo odraslih obsega: varstvo odraslih, varstvo družine in skrbništvo. Stalno zboljševanje življenjskih pogojev in življenjske ravni namreč ne zmanjšuje potrebe po socialnem delu, temveč ga nasprotno še povečuje, ker se hkrati z dvigom standarda porajajo tudi novi socialni problemi.

• Kaj ste že in kaj še mislite storiti na tem področju?

— V zvezi z varstvom odraslih so najtesneje povezana stanovanjska vprašanja. Mno-

go je družin, kjer sta se mož in žena ločila in vendar stanujeta v istem stanovanju, ker on ali ona nista našla stanovanja zase. Praktično skupno, teoretično pa ločeno življenje se nadaljuje v nemogočih življenjskih pogojih. Prihaja do sporov, pretepev, groženj z ene in druge strani itd. Po navadi se taki možje vdajo ali pa so že od prej navajeni alkohola, tako da je gorje še večje. Zato dela naš odsek socialnega varstva tudi v smeri borbe proti alkoholizmu, ker iz takih in sličnih družin prihajajo najbolj prizadeti otroci. Take otroke damo v zavod, vendar nastane zopet problem, kam naj se tak otrok obrne, ko zavod zapusti? To je problem, ki je potreben posebno hitre in uporne rešitve. Velik problem so tudi preživnine starih kmetov. Tak kmet zemlje zaradi starosti ali bolehnosti ne more obdelovati, svojcev nima ali pa so se odselili v mesto ter še zaposlili v industriji — odvisen je torej od skromne podpore. V večini primerov so to kmetje, ki imajo odročne kmetije oz. zemljo, za katero družbeni sektor ne kaže nobenega zanimanja, tako da je ne more niti prodati.

Sedaj smo tik pred ustanovitvijo sklada za preživnino kmetov. Vendar se bodo tega sklada lahko posluževali samo tisti kmetje, ki bodo prodali družbenemu sektorju vso zemljo razen ohlišnice. Toda s tem se bo rešilo le majhno število kmetov, ker je mnogo kmetij, kot sem že preje povedala, zelo odročnih.

Zaradi velikega števila starih ljudi (v naši občini jih imamo okoli 6700 nad 60 let starih),

bo treba v bodoče mnogo bolj razviti skrb za stare ljudi. Pomagati jim bo treba v njihovem lastnem okolju.

• Kako to, da naša občina kot ena najrazsežnejših občin še nima centra za socialno varstvo?

— Zaradi pomanjkanja prostora in slabih pogojev smo predlagali center za socialno varstvo. Osmutek za center je že narejen. Vendar so delna ovira pri ustanovitvi centra oporekanja, češ, da tu ni nobene zakonite osnove za prenos upravnih zadev v center. Mišljenje občine Vič-Rudnik je, da se center ustanovi in da se vse prenese na center z upravo vred. V načrtu je, da bi tak center za socialno varstvo občine Vič-Rudnik ustanovili še letos. Toda najprej je treba zagotoviti materialna sredstva.

S. Petelin

moremo premostiti. Predvsem nas pri delu ovirajo neprimerni prostori. Skrajni čas je že, da tukaj nekaj ukrenemo. Ker je občina Vič-Rudnik zelo razsežna, bi nam prevozno sredstvo mnogo pripomoglo k hitrejšemu reševanju in rešitvi nekaterih perečih problemov. Naslednji velik problem so materialna sredstva. (Kje le niso?) Leta 1957 je dobil odsek za socialno varstvo 15% občinskega proračuna,

Tekmovanje naših mladih matematikov

Zavod za Prosvetno-pedagoško službo Vič je med prvimi, ki je uvidel potrebo in pričel lansko leto z občinskimi in nato z medobčinskimi tekmovanjem mladih matematikov z namenom, da popularizira matematiko tudi med učenci osnovnih šol; enako kot organizira Društvo matematikov in fizikov SRS uspela tekmovanja med študenti srednjih šol, da odkrije tiste, ki so posebno nadarjeni za to področje znanosti ter jih potem usmeri v to eksaktno vedo.

V sredo, 26. februarja dopoldne, so se zbrali najboljši učenci 6., 7. in 8. razredov vseh 12 popolnih osemletk naše občine na osnovni šoli „Oskar Kovačič“ v Ljubljani. Tekmovanje se je pričelo ob pol devetih, ko je vsak učenec dobil v roke že natipkane naloge. Z veliko voljo in vnemo, doseči čim boljši rezultat, so učenci delali nalogo za nalogo kot mravlje. Zelo lep je bil pogled na te „male učenjake“, ki so se trudili in iskali najkrajše in najboljše pravilne poti k rešitvi posameznih nalog, ki so bile v celoti zelo zahtevne in miselne. Po dveh napornih urah so učenci oddali naloge. Tričlanska komisija je naloge temeljito pregledala in ugotovila naslednje rezultate:

V šestem razredu je dosegel največ točk učenec Danilo HINIC iz osnovne šole Trnovo. Drugo mesto je dosegel učenec Pavle STEBLAJ iz osnovne šole Ig, tretje mesto pa učenec Franc IVANC iz Velikih Lašč.

V sedmem razredu je dosegla največ točk učenka Tatjana LOGAR iz osnovne šole Vič. Drugo mesto je dosegla učenka Jolanda MIKEC iz osnovne šole Oskar Kovačič in tretje mesto učenec Jože DERENCIN iz osnovne šole Skofljica.

V osemem razredu je dosegel največ točk učenec Jure LAVRIC iz osnovne šole Vič. Drugo mesto pa je dosegel učenec Mitja JENKO iz osnovne šole Trnovo in tretje mesto učenec Jože CIMPERMAN iz osnovne šole Ig. Zastopniki iz naše občine na medobčinskem tekmovanju zavoda za prosvetno-pedagoško službo Vič bodo tile junaki in junakinje (samo prvoplasirani):

Šesti razred — Danilo HINIC, Trnovo.

Sedmi razred — Tatjana LOGAR, Vič.

Osmi razred — Jure LAVRIC, Vič.

Ob zaključku jim želimo najboljši uspeh, da bodo častno zastopali, kot najboljši matematiki, našo občino pri nadaljnjem tekmovanju.

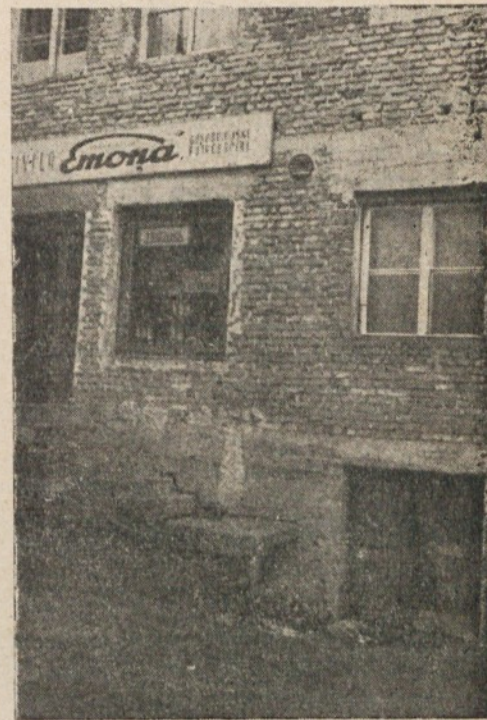
J. Kavčič

Ali smo že kdaj pomislili tudi na to?

Kje smo nudili pomoč vajeniški mladini pri njenem učenju, pa naj si je bilo to v vajeniških šolah ali v delovnih organizacijah?

Le kdaj bodo naša gostinska podjetja upoštevala odlok o prepovedi točenja alkoholnih pijač mladini do 18. leta starosti, ko se borimo z vsemi močmi proti (včasih že prekomernemu!) točenju alkoholnih pijač mladini, o neprimernih filmskih predstavah (kje neki upoštevajo prepoved obiska večernih predstav mladini do 16. leta starosti?). Borimo se proti neprimerni literaturi in se ob tem vprašujemo, ali imajo naše knjižnice pregled nad knjigami, ki jih dobi v roke mladina.

Se podatek, ki ga ne kaže prežeti. Samo lani smo za vzgojne zavode namenili iz občinskega proračuna nič manj kot 21 milijonov dinarjev ali 30 odstotkov celotnega proračuna za socialno varstvo v občini.

Ljubljanski „Emoni“, ki ima na Barju svoje trgovino, bi priporočili, da bi slej ko prej le uredila dohod, saj se je na dosedanem dohodu in na stopnicah v trgovino pripetilo že več nesreč. Ob poledicah in v zimskem času predstavlja dohod in stopnice „strah in trepet“ domačinov!

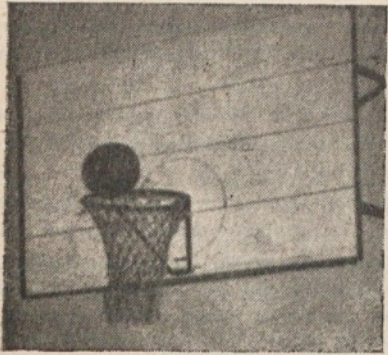
Mnenja drugih

„HARMAN“, GLASILO TOBAČNE TOVARNE
V LJUBLJANI

Nagrajevanje po kakovosti dela je zdaj v ospredju prizadevanj tega našega delovnega kolektiva. Poglejmo kaj piše o njem „Harmar“, glasilo ljubljanske Tobačne tovarne:

„Eno osnovnih načel, ki ga želimo v naših gospodarskih organizacijah čimprej uresničiti, je dvig produktivnosti. Vemo, da je produktivnost količina izdelkov, proizvedenih v časovni enoti. Produktivnost pa je odvisna ne le od količine, ampak tudi od kvalitete izdelkov, saj je jasno, da je višja, če na dan naredimo 400.000 dobrih cigaret, kot pa od 500.000 narejenih le 350.000 dobrih cigaret. Vemo pa tudi, da je danes zaradi velike zasedenosti s proizvodi tobačne industrije na trgu že izredna konkurenca. Zato je torej jasno, da se bodo kupci odločili vedno le za boljše proizvode.“

Druga oblika nagrajevanja po delu pa je nagrajevanje po kakovostni normi, ki smo ga uvedli letos s 1. januarjem. Na ta način skušamo v ekonomski enoti 105, pozneje pa čimprej tudi v ostalih proizvodnih enotah doseči dvoje: izboljšati kvaliteto izdelkov in zagotoviti pravičnejši način nagrajevanja. Prepričani smo, da bo poskusno obdobje nagrajevanja po kakovostni normi do konca marca doseglo naš končni namen — zadovoljstvo kupca, ki bo še z večjim veseljem kupal naše proizvode, pa tudi zadovoljstvo proizvajalca, ki bo več zaslužil, če bo delal kvalitetneje.“

Ali ga bomo dovolj napolnili?

Po enoletnem premoru smo letos ponovno dobili zastopnika naše občine v najelitnejši republiški ligi — I. ligi. Ker je vsak ponoven start precej težak, smo pogledali, kako se naši košarkarji — člani KK „Svoboda“ — pripravljajo na nastope. Zalotili smo jih pri zimskem treningu v telovadnici gimnazije Vič. Da bi lahko zvedeli čimveč, smo se zapletli v pogovor s trenerjem Miho Lokarjem.

Športni mozaik

• V preteklem letu ste dosegli v vzhodni skupini II. republiške lige prvo mesto. Ali je bilo to tekmovanje za vaše igralce dovolj težka preizkušnja za nastope v I. republiški ligi?

— II. liga je premalo kvalitetno zasedena, tja bi tekme s tega prvenstva lahko vplivale na pridobitev rutine za nastope v I. ligi. Poleg tega pa je od tega prvenstva minilo že pol leta, tako da to res nima nikakršnega vpliva na novi start. Trening v izredno majhni telovadnici pa ni omogočil kontinuiranega vi-

gravanja moštva, tako da od II. lige nismo „odnesli“ prav veliko.

• Kdaj ste pričeli s pripravami za novo sezono in kako potekajo priprave?

— Takoj ob prehodu v zimski čas, to je s treningom v telovadnici, smo začeli s prvimi pripravami. Kljub temu, da igramo tudi v zimski košarkarski ligi, s tem ne bomo mnogo pridobili, kajti tekmujeemo v B skupini, kjer so nasprotniki le slabša moštva, tako da sploh ne igramo za končni izid, temveč le za vigravanje. Tudi običajni treningi so pod omejenimi pogoji, saj v telovadnici sploh ne moremo igrati s polnima ekipama (5:5), časovni prehod iz zimskega na letno tekmovanje pa je premajhen, da bi se dalo doseči kaj več. Zato je že običaj, da drugo polovico tekem igramo bolje. Sedaj nam lahko koristi le lepše vreme, da bi se mogli pripravljati tudi na prostem. Poleg tega nam križa račune tudi to, da so vsi igralci amaterji — študentje in dijaki — tako da od njih ne moremo zahtevati 100% udeležbe na treningu, saj je študij le prvo.

• S kakšno igralsko zasedbo razpolagate?

— Jedro je ostalo od lani, pridobili pa smo tri igralce iz Trnovca, dva iz Tivolija, v članski ekipi pa bosta nastopala še dva mladince našega kluba.

• Kaj pričakujete v prvih nastopih?

— Kot sem že omenil, zaigra naša ekipa bolje šele v drugem delu tekmovanja. Tako so prvi nastopi vedno le ocena, vendar se letos pripravljamo, da bi že v prvih nastopih pokazali, da mislimo resno „zaorati“.

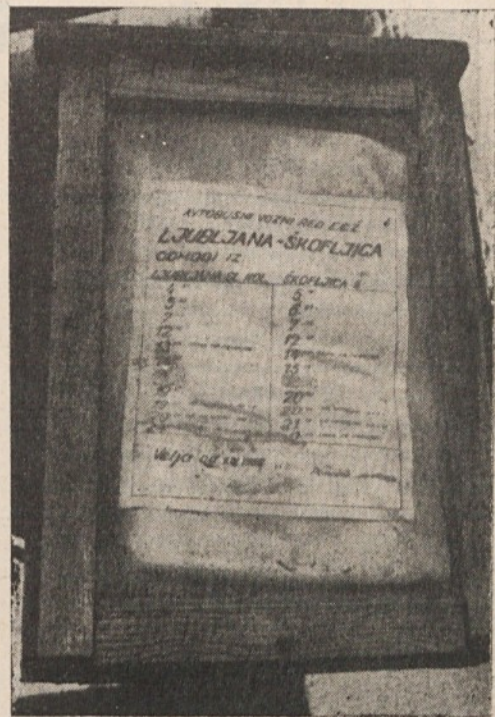
• Ali imate kakšne posebne težave?

— Posebne težave? Dovolj je, da povem, da je klub zelo majhen, in s tem, menim, da je povedano vse!

• Kaj je z žensko in mladinsko vrsto?

— Obe ekipi obstajata in imata tudi treninge. Mladina je še dokaj zainteresirana, vendar jim mi ne moremo nuditi kaj posebnega. Predvsem je tu pomanjkanje strokovnega kadra, saj za trenerje nimamo denarja, splošno pomanjkanje trenerjev za košarko pa stanje še poslabšuje.

S. Juvanc

Prihodnja

številka bo izšla

ob občinskem

prazniku -

27. aprilu

Zanimivost iz Lavrice. Se danes stoji pri restavraciji „Vedroga“ vozni red ljubljanske Električne cestne železnice, Ljubljana—Škofljica, ki velja celo od leta 1956 dalje. Na žalost ni nikogar, ki bi se le spomnil in umaknil že „zgodovinski vozni red, saj je od tistega časa preteklo že nič manj kot 8 let. Sicer pa tudi oglasna tabla ne nudi nič kaj prijetnega videza. Morda pa se bo ob njo le kdo „spotaknil“? Upajmo?

Košarkarje Svobode čaka letošnja sezona težka preizkušnja v družbi najboljših slovenskih košarkarskih moštev

Ni slučaj, da smo v našo rubriko uvrstili razgovor z Avgustom Petrovičem, kajti po uspehih, ki jih je ta simpatični balinar kluba „Zaba“ dosegel v svoji dolgoletni športni karieri, in po vsem svojem delu zasluži vso pohvalo in je upravičeno med najboljšimi športniki naše občine. Kljub svojim 44 letom je še vedno izredno marljiv tako pri treningih

portreti

kot pri bojevitosti na tekmah. Pa ne samo to, da nastopa, temveč je trenutno tudi predsednik kluba „Zaba“, ki se ponaša z mnogimi osvojenimi lovorikami. Pa prepustimo besedo njemu:

— S športnim udejstvom v klubu sem začel šele leta 1952, ko je bila ponovno formirana naša zveza in uvrščena med članice mednarodne zveze FIBA. Seveda sem začel balinati že mnogo prej, vendar le za zabavo. Potem pa smo skupaj s pokojnim Romeom Bassinom, dr. Milkom Gornikom (ki je prevedel pravila iz italijanščine) in Karom pobudili ustanavljanje prvih klubov. Tako sem do leta 1957 nastopal za klub „Rožna dolina“, potem pa sem se preselil k „Zabi“. Kljub temu, da nam je zaradi pomanjkanja zimskega balinišča dana le polletna možnost treninga, smo kaj kmalu dosegli lepe uspehe. Sam sem do sedaj nastopal v vseh reprezentancah Jugoslavije, ki so kdajkoli sodelovale na evropskih in svetovnih prvenstvih.

Če me sprašujete o mojih večjih uspehih, prištevam mednje igre dvojek, kjer sem še danes okrajni, republiški in državni prvak. Med nastopi na svetovnih prvenstvih mi je ostal v najlepšem spominu dvoboj z drugo garnituro Italije, ki sodi med favorite vsakega svetovnega prvenstva, in smo jo v Torinu leta 1958 premagali s 13:9. Poleg tega smo na vseh svetovnih prvenstvih dosegli največje uspehe prav proti reprezentancama Italije in Francije, ki predstavljata razred zase v svetovnem merilu. Vedno smo proti njim naredili 8 do 9 točk, kar ni uspelo nikomur drugemu. Tako mislim,

da bi bili prav Jugoslovani lahko tisti, ki bi ob možnosti zimskega treninga dosegli raven obeh slovityh ekip oziroma bi jih še presegli. Seveda pa se tu poraja tudi problem naraščaja, kajti kljub vsakoletnim turnirjem za mladino do 18. leta le s težavo spravimo skupaj kakšno solidno ekipo. Letos nam je to sicer nekako uspelo, vendar pa ob pomanjkanju domače konkurence vse skupaj ne pomeni veliko. Prepričan pa sem, da bo z uspehi prišla tudi množičnost.

Vprašali ste me, koliko lahko vpliva sodnik na izid tekme in s kakšnimi krogli najraje nastopam. Glede sodnika samo tole: odloča samo v spornih primerih, ko se kapetana ne moreta zediniti. Glede krogel pa tole: vse dimenzije so predpisane s pravili, raje pa imam nekoliko težje krogle (zbijanje). Seveda je pri vsem najvažnejši trening in najbolje

je, da igralec čimveč trenira na različnih igriščih, ker ne smeš poznati le svojega in svoje okolice.

• Ob koncu razgovora nam simpatični Avgust, sicer pokleni gasilec, ni hotel govoriti o uspehih, ki jih še namerava doseči, temveč je le omenil, da misli nastopati na vseh domačih prireditvah • v disciplinah dvojek in četverk!

(sj)

Morda le ni napak, če se pred bližnjo turistično sezono ozremo vsaj za hip na vsa tista naša načrtovanja v letošnjem letu, ki nas čakajo pri vedno večjem razmahu turizma in gostinstva v občini.

Ze samo to, da smo lani (resnici na ljubo!) bore malo storili v prid našemu turizmu, nam da slutiti, da bo treba prav na tej poti ubrati večji, odločnejši korak. Številke so sicer razveseljive, so

urednik VAM

pa navsezadnje le skopo merilo vsega, kar je zaznamovala v minulem razdobju naša nič kaj obetajoča turistična kronika. Sicer pa je bolje, da pogledamo naravnost resnici v oči.

Načrtov je bilo bržkone kot še nobeno leto doslej, vendar pa se ob vsem vprašujemo, ali so bila vsa turistična načrtovanja in obeti postavljeni s trezno presojo, ki jo prenekatokrat kar preveč zanemarimo — skratka, puščamo jo brezskrbno v nemar. Načrtovanja so bila eno, doseženi uspehi pa drugo, na kar velja ob tem še posebej opozoriti. Storit nam ni uspelo vsega, kar smo si sicer začrtali, tako pa je ostala ob vsem le volja za uspehi, ki jih mnogokrat ni moč uresničiti kar čez noč. Kot kaže, bo letos tudi na tem področju mnogo bolje, z večjo mero prizadevanj in naporov pa tudi denarja, bi se dalo uresničiti marsikaj.

Tako pa so vsa načrtovanja slej ko prej odveč, ko vemo, da za vsako idejo ni na voljo denarja in da je prav denar tisti, ki čestokrat kroji usodo vsem obetom in željnim pričakovanjem. Letošnje leto bo morda v našem turistično-gostinskem področju uspešnejše od lanskega in prav zaradi teh pričakovanj ne kaže zamuditi vsaj tistega, kar nam je na voljo že zdaj. Mislim namreč na čas, ki je vselej tako tesno z njim, resnici na ljubo pa je že tako, da nas včasih prehiti in nas mnogokrat že prepozno predrami iz spanca. Drži torej, da ne kaže čakati do zadnje minute in si kot vedno obetati pomoči od drugod. Ali res nimamo dovolj svojih moči, da bi vsaj z malo dobre volje in prizadevanj uresničili marsikaj, o čemer vselej mislimo, da brez denarja ni mogoče najti izhoda.

Vse od Polhovega Gradca prek Rakitne do zaspnega Turjaka, kjer se domačini samo le stežka predramijo, bo šla letošnja turistična transversala. V Rakitni snujejo načrte o gradnji novega hotela, žičnice, pa še umetnega jezera, da ob vseh teh prizadevanjih ne pozabimo še na novo avtobusno čakalnico. Tudi drugod ne bodo zaostajali za njimi.

Laščani pa še vedno čakajo na pomoč od drugod in zdi se mi, da jih je asfaltni trak, ki je lansko jesen povezal našo zahodno Dolenjsko s slovensko metropolo, le zbegal in jih v negotovosti pustil tudi cedilu. Prav bi bilo, da bi se tudi pri njih skušali orestiti razmišljujočih skrbi, ki še do danes niso pokazale ničesar.

H koncu le še to — tudi drugod ne kaže nič drugega kot prijati za delo in ne kot doslej čakati vedno na pomoč od drugod, saj se da narediti nekaj tudi s svojimi močmi. In morda še več, kot bi marsikdo mislil!

V Rakitni so uredili avtobusno postajališče (na sliki levo), ki bo v marsičem pripomoglo k lepši zunanji podobi tega našega turističnega kraja

Občinska komisija za pritožbe mora biti bolj učinkovita!

Iz statističnih podatkov lahko ugotovimo, da so občinske in okrajne komisije za prošnje in pritožbe obravnavale v povprečju zelo nizek odstotek vloženih zahtev državljanov in da so le-te v pretežni meri reševale republiške in zvezne komisije. Razumljivo je, da se bo tudi v bodoče določeno število državljanov s svojimi vlogami obračalo na višje organe, ker državljanji v delovanju občinskih komisij za prošnje in pritožbe nimajo dovolj zaupanja.

Pri občinski skupščini občine Vič-Rudnik so imenovali odborniško komisijo za vloge in pritožbe. S tem so postavili le zakonito osnovo za njeno delovanje. Nujno pa je, da glede na dosedanje prakso in stanje izoblikujemo tak sistem in organizacijo, ki bo najboljše ustrezala potrebam učinkovitejšega reševanja pritožbenih zadev občanov. Pri tem pa moramo misliti na samostojno in urejeno enoto občinske službe za prošnje in pritožbe, ki bo predvidoma prevzela vse pritožbene primere iz lokalnega območja že prvega marca letošnjega leta. Komisija predlaga, naj bi se služba za vloge in pritožbe oblikovala kot posebna, samo-

stojna služba, neposredno vezana na skupščino in neodvisna od uprave občinske skupščine, kajti učinkovitost občinske komisije bo lahko slonela samo na dobri organizirani službi. Občinska komisija je sprejela od republiškega urada za prošnje in pritožbe v reševanje 35 zadev, od okrajnega urada pa 10, kar pomeni, da so bile komisiji neposredno predložene samo 4 prošnje. Vseh zadev, ki bi jih komisija morala rešiti, je bilo namreč 49. To dejstvo ponovno dokazuje, da državljanji ne zaupajo v pozitivno in pravično rešitev naših lokalnih organov in se zaradi tega z večjim zaupanjem obračajo na pristojne višje organe.

- Če upoštevamo dejstvo, da je komisija v preteklem letu obravnavala
- precej več vlog kot v letu 1962 in da
- se pritok le-teh znatno zvišuje, pa je
- razumljivo, da je potrebno temu
- področju dela posvetiti mnogo več
- pozornosti. Prepričani smo, da bodo
- občani, ki imajo običajno dober po-
- sluh za slabo in dobro, kmalu dali
- temu delu priznanje.

KAJ SI BRALCI „NAŠE KOMUNE“ ŽELIJO OB NJENEM VSTOPU V ČETRTO LETO IZHAJANJA

„Naša komuna“ mora biti obveščevallec o vsem dogajanju in napredku družbenega življenja v komuni, svetovalec in informator o najnovejših domačih aktualnostih. „Naša komuna“ pa mora biti tudi javna tribuna, ki dosledno razkrinkava, biti mora tudi borec proti vsem negativnim pojavom v komuni.

Bralci „Naše komune“ si želijo ob njenem vstopu v četrto leto izhajanja:

1. še več aktualnih člankov iz življenja in potreb naših občanov;
2. vsebinsko popestritev rubrik, redno izhajanje in še več slikovnega gradiva;
3. več čitateljev. Vsak občan bi moral postati tudi stalen čitatelj in naročnik „Naše komune“.

4. Uredništvu „Naše komune“ želimo še večji krog stalnih dopisnikov in mnogo dobrih aktualnih člankov.

Jernej Čertane

Beseda „Naši komuni“

Dne 7. marca 1964 so minila že tri leta, odkar so „Našo komuno“ prvič sprejeli občani. In tako torej letos stopamo že novemu jubileju naproti.

Ob prvi številki „Naše komune“ smo zapisali: „Za nadaljnji razvoj našega družbenega samoupravljanja je potrebna takšna informiranost državljanov o vseh pomembnih problemih, da vsak posameznik lahko sodoča po svojih močeh pri njihovem reševanju. Brez obveščanja si sploh ni mogoče zamisliti sodočanja... „Naša komuna“ naj torej postane zanesljiv pomočnik pri vsakdanjem političnem delu — posredovalec in glasnik naših misli, prizadevanj in stremeljenj.“

Lepo in prav! Sicer pa prepustimo sodbo raje kar našim bralcem, ki spremljajo razvoj „Naše komune“ že tri leta njenega „življenja“. Ko smo torej že tedaj ugotavljali, da je informiranost potrebna, brez katere si ne moremo zamisliti sodočanja občanov, ugotavljamo danes, da še vedno nismo storili vsega, kar ste, dragi bralci, tudi od nas pričakovali. Vzrokov je prav gotovo več. List se je vsa ta leta bojeval z denarnimi težavami, ki so preprečile marsikaj, kar smo vam želeli dati s pisano besedo. List naj bi bil zrcalo, v katerem bi videl svoj obraz sleherni naš občan; ali je „Naša komuna“ videla v tem zrcalu našega občana? Upamo, da smo zdaj na najboljši poti in da bo naš občan odslej z veseljem vzel v roke časopis, čeprav ne bomo vselej govorili o njegovem delu in prizadevanjih. Vsako leto pa spremlja uspeh le s skupnim sodelovanjem in prav tega pa smo pogrešali vsa ta leta.

Zato želimo, da bi v „Naši komuni“ — list vstopa letos že v četrto leto izhajanja — našla mesto vsaka odkrita beseda ob kritični presoji slabosti, ki jih doživljamo. Le tako bo postala, kot smo zapisali to že pred tremi leti — posrednik in glasnik naših misli, prizadevanj in stremeljenj.

Prav je, da se ob tej priložnosti spomnimo tudi tovarišev, ki so prvi urejevali naš list. Pred tremi leti, ko se je izcimila zamisel za izdajanje „Naše komune“, so v prvem uredniškem odboru sodelovali: Vlado Zorž (urednik lista), Dušan Mole, France Jeras in pa Tone Urbič.

Uredniki

Od marca 1961 do septembra 1962 je urejeval „Našo komuno“ Vlado Zorž; zamenjal ga je Ivan Virnik, ki vodi naš list tudi danes.

„Kaj neki tiči za vrati?“ se boste gotovo vprašali. Nič drugega kot mesnica, vendar pa se na Škofljici še do danes niso spomnili, da bi postavili tablo vsaj pred vhodnimi vrati. Tako pa tujec, ki zaide v ta kraj zares ne ve, kje bi našel mesnico, čeprav je ta sicer lepo in prav skrbno urejena.

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Ivan Virnik, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Virnik. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/L, telefon št. 20-728. — Tekoči račun pri NB Ljubljana št. 600-18-608-25. — Celoletna naročnina 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

ČEZ DRN IN STRN...

55. Kot sence so se borci priplazili v zasede ob glavni cesti. Ena pred ovinkom, druga za njim in tretja nekoliko dalje na kraju, kjer se je pričela cesta vzpenjati. Zaraščen občestni jarek in podrta občestna ograja za ovinkom, sta jim prav dobro služila.

56. Črne cevi nenasitnih strojnje so molele med zelenjem in čakale sovražnika. Bombe v rokah borecev so čakale na met. Zasede so bile dobro izbrane in pripravljene. Borci so postajali že neučakani. V daljavi se je zaslilo bližajoče brnenje tovornih avtomobilov.

57. Težki kamioni, polni razbrzdanih italijanskih vojakov so prašili zorano cesto. Za njimi so ostajali debeli oblaki prahu. Vračali so se v Ljubljano in se že veselili, kako dobo dali duška svojemu „pogumu“ po ljubljanskih nočnih zabavišjih in po zakotnih krčmah.

58. Listje vejevja skozi katero je molela strojnična cev, je zafrfotalo po zraku. Drr-drr-drr, je zaregljala strojnica in druga za drugo so zasikale smrtonosne krogle borecev skritih v grmovju. Zavore so zacvilile. Hreščanje in lomljenje prevrnjenega kamiona se je slišalo daleč naokoli.

59. Š truščem sta se ustavila drugi in tretji kamiona. Ostre eksplozije, dim, kriki in vpitje ranjencev, so parali ozračje. Italijani niso niti utegnili prijeti za orožje. Polegali so pod kamione, bežali v občestni jarek in na smrt preplašeni dirjali po cesti gor in dol.

60. Preden so pripeljali ostali kamioni in so se zmedeni Lahii zopet za silo pomirili, je bila akcija partizanske zasede ob glavni cesti uspešno zaključena. Neslišno, kot so se pojavili v zasedi, so borci zopet izginili v gosto goščavje in naprej v globine dolomitskih gozdov.

K O N E C

OBCINSKI SVET SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV OBČINE VIČ-RUDNIK

prireja od 15. marca do 19. aprila

III. revijo dramskih skupin

Na tej reviji bo nastopalo devet dramskih skupin naših kulturno-umetniških in prosvetnih društev. Predstave bodo na Turjaku, na Igu, v Podpeči in v Horjulu.

Spored revije:

Vladko Pipan:

DEKLE IZ TRENTE, ljudska igra, izvaja KUD Skofljica v dvorani KUD Ig, v nedeljo 15. marca, ob 14. uri.

Jaka Spicar:

SVOJEGLAVCEK, spevoigra, izvaja KUD Ig v dvorani KUD Turjak, v nedeljo 22. marca, ob 15. uri.

Jean Anouilh:

CECILIJA ALI SOLA ZA OCETE, komedija, izvaja KUD „Zadrugar“ iz Notranjih gor in v dvorani „Svobode“ Podpeč, v nedeljo 22. marca, ob 16. uri.

Ivan Cankar:

KRALJ NA BETAJNOVI, drama, izvaja KUD „Dolomiti“ z Dobrove v dvorani PD Horjul, v nedeljo 22. marca, ob 19.30.

Lorrain Hansberry:

GROZDNA JAGODA V SONCU, drama, izvaja PD Horjul v svoji dvorani, v nedeljo 29. marca, ob 19.30 uri.

Cvetko Golar:

DVE NEVESTI, komedija, izvaja KUD Lavrica v dvorani KUD Ig, v nedeljo 5. aprila, ob 14. uri.

Barach — Moore:

CVETJE HVALEZNO ODKLANJAMO, komedija, izvaja DPD Svoboda Brdo v dvorani DPD Svoboda Podpeč, v nedeljo 5. aprila, ob 16. uri.

Anton Medved:

ZA PRAVDO IN SRCE, tragedija, izvaja KUD St. Jošt v dvorani PD Horjul, v nedeljo 12. aprila, ob 19.30 uri.

Marivaux:

IGRA NAKLJUCJA IN LJUBEZNI, komedija, izvaja KUD „France Prešeren“ iz Trnovega v dvorani KUD Turjak, v nedeljo 19. aprila, ob 15. uri.

Bratko Kreft:

BALADA O POROCNIKU IN MARJUTKI, drama, izvaja KUD Barje v dvorani na Barju, v nedeljo 19. aprila, ob 16. uri.